

**Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van oorlogsmonument
en twee vrijheidsbomen van Bassevelde te Assenede**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011 en 9 september 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 27 september 2010 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen oorlogsmonument en twee vrijheidsbomen van Bassevelde te Assenede;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen op datum van 18 augustus 2011, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 6 oktober 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de artistieke, historische, sociaal-culturele en wetenschappelijke waarde:
- als monument:

Oorlogsmonument WO I en WO II voor de gesneuvelden en burgerlijke slachtoffers van Bassevelde met twee vrijheidsbomen, staande op een imitatierots en omgeven door een plantsoen, gelegen te

Assenede (Bassevelde), Dorp z. nr. ;

bekend ten kadaster:

Assenede, 3de afdeling, sectie B, perceelnummer zonder, deel van openbaar domein, domein, met inbegrip van een cirkelvormige zone met een straal van 10 meter rond elke vrijheidsboom;

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Artistieke waarde:

In witte steen gegoten en geschilderde beeldengroep op een imitatierotspartij, die een sterke symboliek van het zegevierende vaderland uitbeeldt. Naast een grote arduinen obelisk in de vorm van een stèle, versierd met bronzen zegekransen en met bekronend kruis, staat een heldhaftig soldaat met wapen en vaandel, die wordt geflankeerd door een brullende Belgische leeuw die onder zijn poot een gevallen Duitse adelaar vertrappelt. Deze arend werd uit angst voor repressie bij het begin van WO II verwijderd. Los bij de groep ligt een gebroken karrenwiel. Op de voorzijde van de obelisk staat het wapenschild van Bassevelde en de inscriptie "Het dankbare Bassevelde aan zijne helden 1914-1918". Op de achterzijde staan de 24 namen van gesneuvelden uit WO I gegrift, aangevuld op de sokkel met de namen van de slachtoffers van 1940-1945. Op de zijkanten hangen bronzen laurierkransen als symbool van de overwinning en het eeuwige leven, met op het lint de tekst AAN ONZE GEVALLENE MAKKERS, SEPT. 1920.

Representatief thematisch werk van de beeldhouwer Aloïs De Beule (gesigneerd), die meer dan 20 oorlogsmonumenten realiseerde. Aloïs De Beule (Zelee 1861-Gent 1935) volgde opleiding aan de Academie van Gent en werkte onder meer in het atelier van Mathias Zens. Hij richtte te Gent een eigen atelier op voor religieuze kunst. Belangrijke medewerkers waren beeldhouwers Oscar Sinea, Geo Verbanck, Louis Du Bar, Leo Sarteel, Modest Van Hecke, Achille Moortgat en Jules Vits. Aloïs De Beule evolueerde van een hoofdzakelijke neogotische kunst naar monumentale realistische expressieve beeldhouwkunst.

Historische waarde:

Gemeentelijk oorlogsgedenkteken ingehuldigd met grootse feestelijkheden op 5 september 1920 als dank aan de gesneuvelde helden uit WO I. Later aangevuld met namen van de oorlogsslachtoffers van WO II. Het beeld kende een bewogen geschiedenis in WO II, toen men uit vrees voor repressie van de oprukkende vijand de arend deponeerde in de vijver van de pastorie.

Sociaal-culturele waarde:

Als zijnde de materialisatie van het herdenken van een collectief trauma. Als een teken van dankbaarheid van een ganse gemeenschap om de heldenmoed van haar dode burgers niet te vergeten en te eren.

Sterk beeldbepalend ruimtelijk element op de historische dries van Bassevelde door de landschappelijke inplanting op een beplant heuveltje, dat een imitatierotspartij vormt en gelegen is midden in een omheind plantsoen met lage ijzeren omheining.

De landschappelijke waarde wordt versterkt door de twee vrijheidsbomen, twee zomereiken die beeldbepalend zijn ingeplant aan weerszijden van het oorlogsmonument. Als herdenking aan grote gebeurtenissen binnen de geschiedenis van België, is de aanplant van vrijheidsbomen een opvallende symbolische daad, die deel uitmaakt van een sterk verspreide volkse traditie.

Wetenschappelijke waarde:

De twee waardevolle herdenkingsbomen, zomereiken (*Quercus robur*), bezitten een belangrijke dendrologische waarde.

De noordelijk gesitueerde boom is de oudste en zou geplant zijn in 1830 ter herdenking van de oprichting van het Koninkrijk België. Al in 1930 werd "den vrijheidsboom", ingeschreven op de "lijst der merkwaardige bomen van België". De vrijheidsboom van 1830, een zeldzaam wordend exemplaar, heeft een respectabele stamomtrek van 348 cm. De 6 meter hoge takvrije stam heeft een grote holte van ca. 2m op 40cm tengevolge van aantasting door zwammen. De gesteltakken zijn zwaar ingekort of gekandeleerd.

De andere vrijheidsboom, ten zuiden van het oorlogsmonument, is opgericht na de bevrijding van WO I. In 1919 besloot de gemeenteraad op 16 november een soldatenfeest in te richten waarbij "*tot eeuwig aandenken der verlossing van het Duitse juk eenen vrijboom op de markt zal geplant worden*". De mooi gevormde eik heeft tegenwoordig een omtrek van 243 cm, een rechtopstaande takloze stam van 6 m zonder zichtbare holten, en een kroon met een optimale bladbezetting.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009 en 10 juni 2011. (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011)

Brussel,

24 NOV. 2011

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS